



Bruxelles, 20 aprilie 2021
(OR. en)

Dosar interinstituțional:
2018/0328(COD)

5628/2/21
REV 2 ADD 1

CYBER 13
TELECOM 25
COPEN 35
COPS 33
COSI 14
CSC 26
CSCI 13
IND 25
RECH 36
ESPACE 6
CODEC 92
PARLNAT 92

EXPUNERE DE MOTIVE A CONSILIULUI

Subiect: Poziție în primă lectură a Consiliului în vederea adoptării
REGULAMENTULUI PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
de înființare a Centrului european de competențe în domeniul industrial,
tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică și a Rețelei
de centre naționale de coordonare

- Expunere de motive a Consiliului
- Adoptată de Consiliu la 20 aprilie 2021

I. INTRODUCERE

1. La 12 septembrie 2018, în contextul Strategiei sale privind piața unică digitală, Comisia a adoptat și a transmis Consiliului și Parlamentului European propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului¹ de instituire a Centrului de competențe european industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică și a Rețelei de centre naționale de coordonare, având ca temei juridic articolul 173 alineatul (3) și articolul 188 din TFUE.
2. Scopul propunerii este de a ajuta UE să mențină și să dezvolte capacitățile tehnologice și industriale în materie de securitate cibernetică necesare pentru a își securiza piața unică digitală. Propunerea prevede crearea de structuri la trei niveluri instituționale: o rețea de centre naționale de coordonare (la nivel național), o comunitate de competențe în materie de securitate cibernetică (la nivelul părților interesate) și un centru european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică (la nivelul UE). Centrul de competențe va gestiona sprijinul financiar în materie de securitate cibernetică din bugetul UE și va facilita investițiile comune ale UE, ale statelor membre și ale industriei pentru a stimula securitatea cibernetică a UE.
3. La 17 septembrie 2018, Comisia a prezentat Grupului de lucru orizontal pentru chestiuni cibernetică (denumit în continuare „grupul de lucru”) propunerea; acest lucru a fost urmat la 28 septembrie 2018 de o examinare a evaluării impactului în cadrul grupului de lucru. Dezbateră propunerii în sine în cadrul grupului de lucru a început la 28 septembrie 2018 în timpul președinției austriece și a continuat în timpul președințiilor română, finlandeză, croată și germană.
4. Comitetul Economic și Social European a adoptat avizul său² cu privire la această propunere la 23 ianuarie 2019. CESE a salutat inițiativa Comisiei, considerând-o un pas important în dezvoltarea unei strategii industriale pentru securitatea cibernetică și un demers strategic pentru a obține o autonomie digitală solidă și cuprinzătoare.

¹ Documentul 12104/18.

² Documentul 5898/19.

5. În cadrul Parlamentului European, dosarul a fost atribuit Comisiei pentru industrie, cercetare și energie (ITRE), iar dna Julia REDA (ITRE, Verts/ALE) a fost numită raportoare. Raportul a fost adoptat la 19 februarie 2019 în cadrul Comisiei ITRE și a fost aprobat de Parlament în cadrul sesiunii plenare din martie I 2019. La 17 aprilie 2019, Parlamentul a adoptat poziția sa în primă lectură, cu 112 amendamente la propunerea Comisiei, cu 489 de voturi pentru, 73 de voturi împotriva și 56 de abțineri. După alegerile europene, dl Rasmus ANDRESEN (ITRE, Verts/ALE) a fost numit noul raportor.
6. La 13 martie 2019, Coreperul a acordat un mandat³ pentru începerea negocierilor cu Parlamentul European. De atunci au avut loc cinci triloguri: la 13 și 20 martie 2019 în timpul președinției române, la 25 iunie 2020 în timpul președinției croate și la 29 octombrie și 11 decembrie 2020 în timpul președinției germane.
7. Primul trilog a avut loc la 13 martie 2019 la Strasbourg și nu a condus la nicio discuție substanțială. Ambele părți și-au prezentat pozițiile și principalele modificări propuse în propunerile lor respective și au convenit asupra etapelor următoare și asupra calendarului. Colegiuitorii au confirmat angajamentul lor ferm de a ajunge cât mai curând posibil la un acord.
8. Al doilea trilog a avut loc la 20 martie 2019 la Bruxelles, iar în cadrul acestuia au fost discutate aspectele identificate în cadrul primei reuniuni tehnice ca fiind de natură politică, în special misiunea și sarcinile Centrului de competențe, finanțarea și consiliul de conducere. Președinția română și-a bazat abordarea pe mandatul primit pentru primul trilog. Al doilea trilog a evidențiat o atitudine pozitivă de ambele părți, dându-se dovadă de flexibilitate cu privire la mai multe aspecte, și s-au oferit orientări la nivel tehnic pentru a se înregistra progrese suplimentare în ceea ce privește textul de compromis.

³ Documentul 7583/19.

9. La 3 iunie 2020, Coreperul a aprobat un mandat revizuit pentru negocierile cu Parlamentul European⁴. Un al treilea trilog a avut loc la 25 iunie 2020, la sfârșitul președinției croate, cu scopul de a informa Parlamentul European cu privire la principalele modificări ale noului mandat al Consiliului, cu accent pe 1) misiunea, obiectivele și sarcinile Centrului de competențe, 2) structura acestuia, 3) dispozițiile financiare și 4) comunitatea de competențe în materie de securitate cibernetică.
10. O poziție în așteptare a Consiliului cu privire la drepturile de vot ale consiliului de conducere al centrului a fost soluționată în cadrul Consiliului în timpul președinției germane. La 22 iulie 2020, Coreperul a adoptat un mandat revizuit, care clarifică domeniul de aplicare al dreptului de veto al Comisiei.
11. În marja reuniunii Coreperului, la 28 octombrie 2020, reprezentanții guvernelor statelor membre au soluționat o altă chestiune în așteptare, și anume cea cu privire la sediul Centrului de competențe, aceștia convenind asupra unei proceduri de selectare a sediului Centrului de competențe⁵. Decizia cu privire la sediu a fost luată de reprezentanții guvernelor statelor membre în marja reuniunii Coreperului din 9 decembrie 2020. București (România) a fost ales drept sediu.
12. Cel de al patrulea trilog, care a avut loc la 29 octombrie 2020, a acordat un mandat amplu la nivel tehnic pentru a obține compromisuri cu privire la chestiunile rămase nesoluționate. În urma mai multor reuniuni tehnice, au fost obținute compromisuri cu privire la majoritatea chestiunilor.
13. În cadrul celui de al cincilea și ultim trilog, care a avut loc la 11 decembrie 2020, Consiliul și Parlamentul European au ajuns la un acord provizoriu în conformitate cu mandatul reînnoit de Coreper la 9 decembrie 2020. La 18 decembrie 2020, Coreperul a aprobat textul final de compromis, astfel cum a fost convenit în cadrul trilogului.

⁴ Documentul 8315/20.

⁵ Documentul 13405/20.

II. OBIECTIV

14. Această propunere prevede crearea unui centru de competențe, care ar fi principalul instrument al UE pentru a pune în comun investițiile în cercetarea, tehnologia și dezvoltarea industrială în domeniul securității cibernetice. Aceasta ar furniza, de asemenea, sprijin financiar în materie de securitate cibernetică din programele Orizont Europa și Europa digitală. Astfel cum s-a menționat mai sus, propunerea prevede, de asemenea, înființarea unei rețele de centre naționale de coordonare și a unei comunități de competențe în materie de securitate cibernetică.
15. Centrul de competențe ar urma să aibă un consiliu de conducere, alcătuit din reprezentanți ai statelor membre și ai Comisiei, care să traseze direcția generală de activitate a centrului și să se asigure că centrul își îndeplinește sarcinile în conformitate cu regulamentul. Obiectivul centrului ar fi acela de a asigura coordonarea mai strânsă între cercetare și inovare, precum și implementarea strategiilor la nivelul UE și la nivel național, și acela de a permite statelor membre să ia decizii legate de contribuțiile lor financiare la acțiunile comune.
16. Centrul de competențe ar putea:
 - i) pune în aplicare acțiunile de cercetare și inovare (sprijinite de Orizont Europa), precum și acțiunile de consolidare a capacităților (sprijinite de Europa digitală), în conformitate cu guvernarea menționată mai sus (și anume, Comisia și statele membre);
 - ii) sprijini, împreună cu statele membre, crearea și achiziționarea de echipamente, instrumente și infrastructuri de date de securitate cibernetică avansate în Europa și ar putea asigura, împreună cu statele membre, implementarea pe scară largă a celor mai recente soluții de securitate cibernetică în întreaga economie; în acest scop, Centrul de competențe ar putea, de asemenea, să faciliteze achiziționarea comună de capacități în numele statelor membre.

III. ANALIZA POZIȚIEI ÎN PRIMĂ LECTURĂ A CONSILIULUI

A. CONTEXT PROCEDURAL

17. Parlamentul European și Consiliul au desfășurat negocieri în vederea încheierii unui acord în etapa poziției în primă lectură a Consiliului („acord timpuriu în a doua lectură”). Textul poziției în primă lectură a Consiliului reflectă pachetul de compromis asupra căruia au convenit cei doi colegiitori, cu sprijinul Comisiei.

B. SINTEZA PRINCIPALELOR ASPECTE

18. Principalele modificări față de propunerea inițială a Comisiei, care au fost convenite de ambii colegiitori, sunt următoarele:
- 1) în diverse dispoziții a fost introdusă o formulare de compromis pentru a alinia textul la dispozițiile Regulamentului privind programul Europa digitală și ale Regulamentului privind programul Orizont Europa, întrucât Centrul de competențe va gestiona sprijinul financiar în materie de securitate cibernetică din programele Orizont Europa și Europa digitală;
 - 2) trimiterea la sediul Centrului de competențe din partea dispozitivă a regulamentului (articolul 1) a fost eliminată. În schimb, a fost adăugat un nou considerent (20);
 - 3) au fost adăugate o serie de concepte, cu definiții adecvate, cum ar fi „amenințare cibernetică”, „acțiune comună”, „contribuție în natură” și „centru european de inovare digitală”;
 - 4) a fost adăugată „agenda”, adică o strategie industrială, tehnologică și de cercetare în materie de securitate cibernetică, cuprinzătoare și durabilă, care stabilește recomandări strategice pentru dezvoltarea și creșterea sectorului industrial, tehnologic și de cercetare european în materie de securitate cibernetică și priorități strategice pentru activitățile Centrului de competențe;

- 5) sarcinile Centrului de competențe, care inițial au fost stabilite într-un articol împreună cu obiectivele, în prezent sunt stabilite într-un articol specific și se face o distincție între sarcinile strategice și sarcinile de implementare ale centrului;
- 6) rolul ENISA a fost consolidat. ENISA va fi observator permanent în cadrul consiliului de conducere al Centrului de competențe și poate oferi consiliere și contribuții cu privire la elaborarea agendei și a programelor de lucru anuale și multianuale;
- 7) au fost introduse noi dispoziții cu privire la centrele naționale de coordonare, în special în ceea ce privește desemnarea centrelor și evaluarea Comisiei;
- 8) sarcinile consiliului de conducere au fost elaborate mai pe larg, în special în ceea ce privește adoptarea agendei și a programelor de lucru anuale și multianuale;
- 9) regulile de vot ale consiliului de conducere al Centrului de competențe au fost modificate și s-a stabilit principiul „un membru, un vot” în locul dispoziției inițiale din propunerea Comisiei, care menționa că UE ar trebui să dețină 50 % din drepturile de vot. Cu toate acestea, în cazul anumitor decizii legate de execuția bugetului Uniunii, precum și în ceea ce privește programul de lucru anual, programul de lucru multianual și metodologia de calculare a contribuțiilor statelor membre, Comisia va avea 26 % din drepturile de vot; consiliul de conducere adoptă deciziile sale cu o majoritate de cel puțin 75 % din totalul membrilor săi;
- 10) Consiliul consultativ pe probleme industriale și științifice a fost înlocuit cu Grupul consultativ strategic, care va oferi consiliere pe baza unui dialog periodic între Centrul de competențe și comunitatea de competențe în materie de securitate cibernetică;
- 11) comunitatea de competențe în materie de securitate cibernetică va fi alcătuită din organisme/organizații colective și nu va include persoane fizice; ca soluție de compromis, Centrul de competențe și organele sale vor putea recurge la expertiza unor persoane particulare sau persoane fizice în calitate de experți ad-hoc;

12) au fost adăugate noi articole cu privire la echilibrul de gen (articolul 35) și cu privire la personalitatea juridică a Centrului de competențe (articolul 39).

IV. CONCLUZIE

19. Poziția în primă lectură a Consiliului reflectă pachetul de compromis asupra căruia au convenit Consiliul și Parlamentul European, cu sprijinul Comisiei.
 20. Consiliul consideră că poziția sa în primă lectură reprezintă un pachet echilibrat și că, odată adoptat, noul regulament va juca un rol esențial în dezvoltarea în continuare a capacităților tehnologice, industriale și de cercetare ale UE în materie de securitate cibernetică.
-